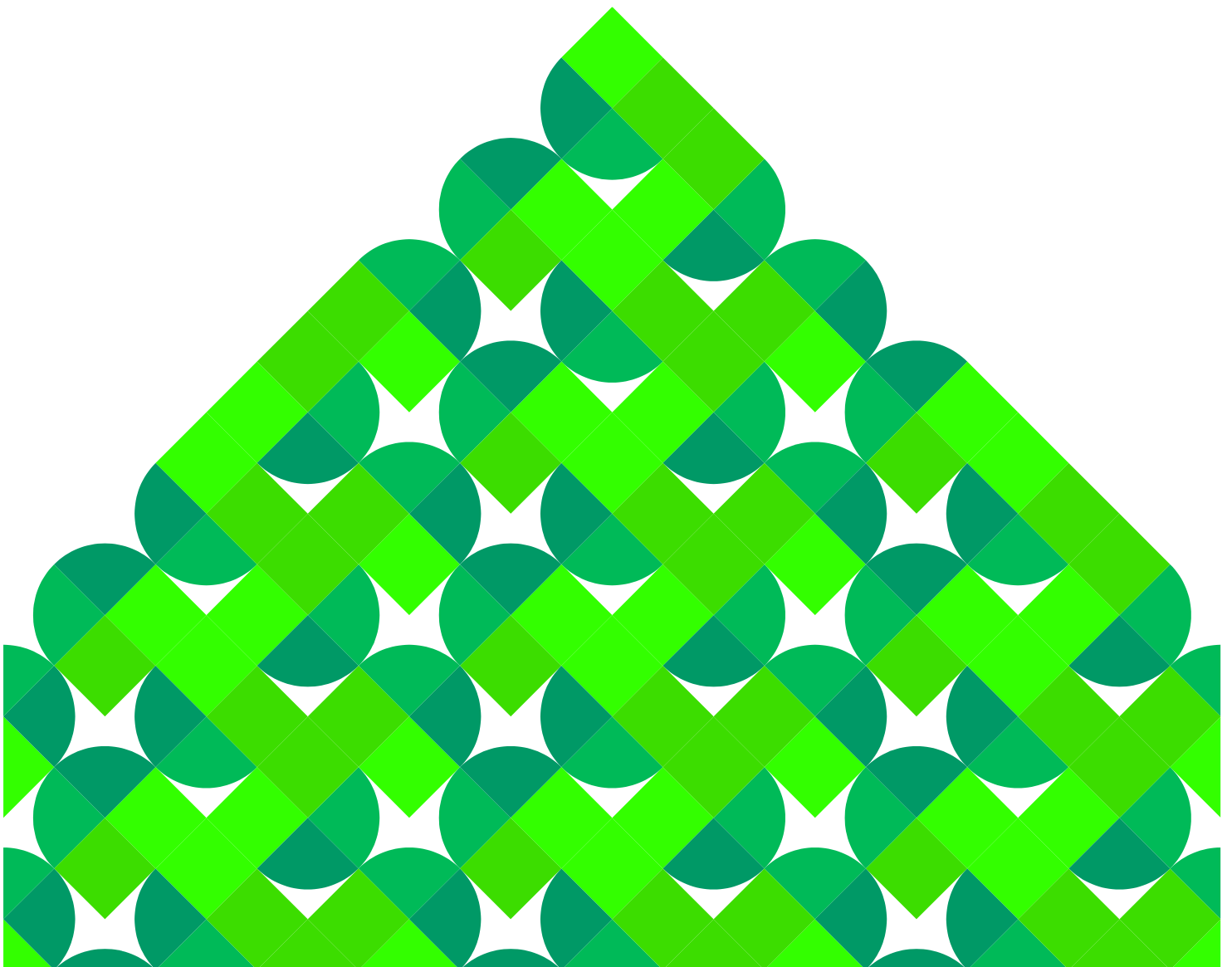

Arbete och sysselsättning

Resultat från Rivkraft 20

Myndigheten för delaktighet är en kunskapsmyndighet som arbetar inom funktionshindersområdet. Vi arbetar för att alla, oavsett funktionsförmåga, ska kunna vara fullt delaktiga i samhället.

Myndigheten för delaktighet, 2018
Arbete och sysselsättning - Resultat från Rivkraft 20

Nummer 2018:13

Publikationen finns att ladda ner från myndighetens webbplats www.mfd.se.
Alternativa format kan beställas från Myndigheten för delaktighet.

Postadress: Myndigheten för delaktighet, Box 1210, 172 24 Sundbyberg
E-post: info@mfd.se
Telefon: 08-600 84 00

Innehåll

Sammanfattning	4
Inledning	5
Inledning	6
Hinder när man söker arbete	6
Hinder på arbetsplatser.....	9
Stöd i arbetslivet	11
Daglig verksamhet	11

Sammanfattning

Fyra av tio paneldeltagare i Rivkraft har upplevt hinder när de har sökt arbete. Det handlar i första hand om negativa attityder från arbetsgivare och/eller handläggare på Arbetsförmedlingen. Otillgängliga lokaler och ansökningsformulär lyfts också som hinder för delaktighet på arbetsmarknaden.

Drygt en tredjedel av paneldeltagarna upplever att de någon gång har blivit diskriminerade på grund av sin funktionsnedsättning när de har sökt arbete. De vanligaste förekommande svaren på vad som har gjort att paneldeltagare har upplevt sig diskriminerade inom arbetslivet handlar om bristande förståelse och kränkande behandling från arbetsgivare. Det handlar också om bristande tillgänglighet och att ha blivit uppsagd eller nekats anställning på grund av sin funktionsnedsättning.

Av de paneldeltagare som arbetar upplever 28 procent att de ofta känner hinder i arbetet. Det främsta hindret är att kunna anpassa arbetet efter sina behov, exempelvis anpassa arbetstid, tempo och uppgifter. Andra hinder är att lokalerna inte är tillgängliga, både fysiskt och/eller miljömässigt. För en fjärdedel av dem som upplever någon form av hinder i sitt arbete har arbetsgivaren inte gjort något för att åtgärda de hinder som finns.

Av de paneldeltagare som uppger att de är i behov av särskilt stöd på arbetsplatsen har 13 procent svarat att de inte har tillgång till det stöd som de är i behov av.

Inledning

”Konventionsstaterna erkänner rätten till arbete för personer med funktionsnedsättning på samma villkor som för andra. Det innefattar rätten att kunna förtjäna sitt uppehälle genom fritt valt eller antaget arbete på arbetsmarknaden och i en arbetsmiljö som är öppen, som främjar integration och är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.”

(FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 27 Arbete och sysselsättning.)

Myndigheten för delaktighet har en undersökningspanel kallad Rivkraft. Panelen ingår som en del i myndighetens samlade uppföljningssystem av levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning.

Panelen svarar på enkäter fyra till fem gånger per år. Genom enkätsvaren får Myndigheten för delaktighet en bild av hur politiska beslut påverkar människors vardag. Målet är att få kunskap om vad som fungerar bra eller mindre bra och vilka förändringar som behöver göras för att personer med funktionsnedsättning ska kunna vara delaktiga i samhället

I den här rapporten presenterar Myndigheten för delaktighet resultat om arbete och sysselsättning¹. I enkäten har paneldeltagarna i Rivkraft bland annat svarat på frågor om de har upplevt hinder när de har sökt arbete och frågor om diskriminering i arbetet.

Enkäten besvarades under perioden 4 oktober till 16 november 2017. Totalt svarade 1 987 personer vilket motsvarar en svarsfrekvens på 68 procent².

---

¹ I vissa fall är redovisad totalsumma avrundad

² Panelen hade 2 906 deltagare i oktober 2017.

Inledning

”Arbetsgivare verkar som regel inte vilja anställa någon som inte kan prestera 100 procent och då har jag ingen chans på arbetsmarknaden.”

Deltagare i Rivkraft 20.

Av de paneldeltagare som har arbete har en knapp tredjedel en privat arbetsgivare. Lika hög andel, 30 procent, har en kommun som arbetsgivare. Var sjunde person, 14 procent, har ett statligt arbete och var sjunde person arbetar på en ideell organisation. En av tio har landstinget som arbetsgivare. Att driva egen verksamhet och vara sin egen arbetsgivare är det 7 procent som gör.

Hinder när man söker arbete

Fyra av tio av paneldeltagarna i Rivkraft har upplevt hinder när de har sökt arbete medan tre av tio svarade att de inte har upplevt några hinder. För en fjärdedel var frågan inte relevant då de inte har sökt arbete eller att de inte hade sin funktionsnedsättning när de sökte arbete.

”Arbetsgivare verkar som regel inte vilja anställa någon som inte kan prestera 100 procent och då har jag ingen chans på arbetsmarknaden.”

Deltagare i Rivkraft 20.

Tabell 1. Har du upplevt hinder på grund av din funktionsnedsättning när du sökt arbete? Med arbete menas till exempel heltids- eller deltidsarbete, vikariat, feriejobb/sommarjobb, daglig verksamhet.

Upplevt hinder	Antal	Andel
Ja	789	41
Nej	577	30
Ej relevant	461	24
Vet ej/Vill ej svara	107	5
Total	1934	100
Ja	789	41

Närmare två tredjedelar, 64 procent, av paneldeltagarna som uppger att de upplevt hinder när de har sökt arbete anger att hindret främst har handlat om negativa attityder från arbetsgivarens sida. Drygt en tredjedel uppfattade att handläggaren på Arbetsförmedlingen hade en negativ attityd som utgjorde ett hinder när personen sökte arbete. Var sjätte paneldeltagare har upplevt hinder när de har sökt arbete på grund av bristande tillgänglighet i ansökningsformulären och i datasystemen. Lika hög andel upplevde bristande tillgänglighet i lokalerna vid anställningsintervjun.

Tabell 2. Vilka hinder upplevde du på grund av din funktionsnedsättning när du sökte arbete? Fler svar kan ges (totalt 786 svarande)

Hinder	Antal	Andel
Bristande tillgänglighet i ansökningsformulär och datorsystem	131	17
Bristande tillgänglighet i lokalerna vid anställningsintervju	131	17
Negativa attityder från arbetsgivare	502	64
Negativa attityder hos handläggare på arbetsförmedlingen	283	36
Annat	187	24
Vet inte/vill inte svara	50	6

Av de paneldeltagare som har sökt arbete uppger 37 procent att de någon gång upplevt sig diskriminerade i samband med arbetsansökan.

Tabell 3. Har du upplevt dig diskriminerad på grund av din funktionsnedsättning när du har sökt arbete?

Upplevt sig diskriminerad	Antal	Andel
Ja	508	37
Nej	685	50
Vet ej/Vill ej svara	181	13
Total	1374	100

Hinder på arbetsplatser

Av de paneldeltagare som arbetar anger 28 procent att de ofta upplever hinder i arbetet. Över hälften upplever hinder mer sällan. Det främsta hindret uppges vara att det är svårt att anpassa arbetet efter personliga behov så som att anpassa arbetstid, arbetstempo och arbetsuppgifter. Fyra av tio uppger detta som ett hinder i arbetet. Cirka 27 procent uppger att lokalerna inte är tillgängliga, fysiskt och/eller arbetsmiljömässigt.

En femtedel av paneldeltagarna uppger att bemötandet från arbetskamrater är ett hinder. Även en femtedel uppger att chefens bemötande, 19 procent, utgör ett hinder. Cirka 17 procent uppger att viktig information på arbetsplatsen inte är tillgänglig för dem.

För en fjärdedel av de som upplever någon form av hinder i sitt arbete har arbetsgivaren inte gjort något för att ta bort de hindren. Över hälften av paneldeltagarna uppger att arbetsgivaren har gjort vissa insatser för att ta bort hindren. I 10 procent av fallen har arbetsgivaren åtgärdat hindren helt och hållet.

Tabell 4. Vilka hinder upplever du i ditt arbete? Flera svar kan ges (totalt 660 svarande)

Hinder	Antal	Andel
Lokalerna är inte tillgängliga	178	27
IT-systemen är inte tillgängliga	74	11
Informationen är inte tillgänglig	115	17
Bemötande från arbetskamrater	141	21
Bemötande från chef	127	19
Svårt att anpassa arbetet efter mina behov	260	39
Inte tillräckligt med tolkstöd	26	4

En dryg tredjedel av de som har eller har haft ett arbete har vid något tillfälle avslutat sin anställning på grund av hinder på sin arbetsplats. De hinder som anges som anledning till att anställningen har avslutats liknar i hög utsträckning de hinder som generellt upplevs i arbetslivet

”Det fanns ingen vilja eller förståelse till att försöka anpassa arbetsplatsen till mina behov. Anpassningarna skulle kunna effektiviserat och förbättrat arbetsplatsen generellt men de ville hellre köra på som de alltid gjort (förändringar är krävande).”

Deltagare i Rivkraft 20.

Stöd i arbetslivet

Det finns olika stöd i arbetslivet som exempelvis arbetshjälpmedel, tolk eller personligt stöd. Bland paneldeltagarna har 51 procent behov av någon form av särskilt stöd i sitt arbete. Av de deltagare som uppger att de är i behov av särskilt stöd på arbetsplatsen har 13 procent svarat att de inte har tillgång till det stöd som de är i behov av.

Cirka åtta av tio har fått stöd i någon form. Av dessa har 44 procent fått de stödinsatser de är i behov av till viss del och 39 procent har fått det helt och hållet.

Daglig verksamhet

”Det är helt okej att ha en ”dålig dag”. Man behöver inte känna press att man måste prestera varje gång.”

Deltagare i Rivkraft 20.

Av de som har besvarat enkäten arbetar 98 paneldeltagare i daglig verksamhet. Av dessa arbetar 35 personer alla vardagar i veckan. Hälften har uppgett att de inte skulle vilja arbeta mer än vad de gör i dag medan en tredjedel skulle vilja arbeta mer. Anledningarna till att inte vilja arbeta mer handlar övervägande om fysiska eller psykiska hinder.

Tabell 5. Hur mycket arbetar du?

Arbetsdagar	Antal	Andel
Alla vardagar	35	36
Tre till fyra dagar i veckan	21	21
En till två dagar i veckan	22	22
Vet inte/Vill inte svara	20	20
Totalt	98	100

Hälften av paneldeltagarna inom daglig verksamhet är mycket eller ganska nöjda med verksamheten. Tre av tio uppger att de är missnöjda. Var sjunde deltagare är ganska missnöjd och lika hög andel, 14 procent, är mycket missnöjda.

”Personalen lyssnar inte på mig för jag vill utvecklas.
Jag får inte nya arbetsuppgifter.”

Deltagare i Rivkraft 20.

Tabell 6. Hur nöjd eller missnöjd är du med din dagliga verksamhet?

Arbetsdagar	Antal	Andel
Mycket nöjd	21	21
Ganska nöjd	29	30
Ganska missnöjd	15	15
Mycket missnöjd	14	14
Vet inte/Vill inte svara	19	19
Totalt	98	100

De som upplever sig nöjda beskriver att den dagliga verksamheten bland annat ger dem sociala kontakter, att det finns tolerans och förståelse för att anpassa dagen och att de får feedback från handledare. De som upplever att de är missnöjda med den dagliga verksamheten beskriver att det inte finns förståelse för deras förutsättningar från personalen och att det ges lite utrymme för att kunna utvecklas.

Tabell 7. Tycker du att du utvecklas på din dagliga verksamhet?

Möjligheter att utvecklas	Antal	Andel
Ja	45	46
Nej	24	25
Vet inte/Vill inte svara	29	29
Totalt	98	100

De som upplever sig nöjda med sin dagliga verksamhet upplever i hög utsträckning att arbetsuppgifterna är intressanta och att det finns möjligheter till utveckling. Åtta av tio paneldeltagare som är nöjda med sin dagliga verksamhet upplever att deras uppgifter är intressanta och lika många upplever att det finns utvecklingsmöjligheter i arbetet. Åtta av tio av de som inte är nöjda med sin dagliga verksamhet upplever att de inte kan utvecklas och att arbetsuppgifterna inte är intressanta.

Tabell 8. Tycker du att dina arbetsuppgifter på din dagliga verksamhet är intressanta?

Intressanta arbetsuppgifter	Antal	Andel
Ja	53	54
Nej	22	23
Vet inte/Vill inte svara	23	23
Totalt	98	100

Fyra av tio paneldeltagare skulle vilja arbeta på annat ställe än i daglig verksamhet. Dessa deltagare upplever att verksamheterna inte ger stöd till utveckling och förändring samt att det saknas möjligheter att arbeta någon annanstans.

”Personalen vill inte stötta mig så att jag kan få en annan arbetsplats!”

Deltagare i Rivkraft 20.

Tabell 9. Skulle du vilja arbeta på annat ställe än i daglig verksamhet?

Arbeta på annat ställe	Antal	Andel
Ja	40	41
Nej	22	22
Vet inte/Vill inte svara	36	37
Totalt	98	100

Totalt svarade drygt en fjärdedel att det inte finns möjlighet att få arbeta på annat ställe än i daglig verksamhet. En femtedel uppgav att den möjligheten finns.

Tabell 10. Finns det möjlighet att få arbeta på annat ställe än i daglig verksamhet?

Möjligheter att arbeta på annat ställe	Antal	Andel
Ja	20	20
Nej	26	27
Vet inte/Vill inte svara	52	53
Totalt	98	100

Om Rivkraft

Rivkraft är Myndigheten för delaktighets undersökningspanel. Den är en del av myndighetens uppföljningssystem av levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning. Med Rivkraft fångas hinder som kan uppstå för full delaktighet i samhällslivet bland personer med funktionsnedsättning.

Alla som är 16 år eller äldre och har en funktionsnedsättning kan anmäla sig till panelen. Rivkraft genomförs som en webbenkät som skickas ut ett antal gånger per år. Det är frivilligt att svara på undersökningarna.

Resultat från varje enkät presenteras på MFD:s webbplats. Den här rapporten innehåller en sammanställning av svaren från en enkät om arbete och sysselsättning.

Vill du delta i Rivkrafts undersökningar, anmäler du dig på <http://www.mfd.se/rivkraft>

Myndigheten för delaktighet
Box 1210, 172 24 Sundbyberg
08-600 84 00
info@mfd.se
www.mfd.se
Nummer: 2018:13